

SUZANNAH

av

Jon Fosse *text*
Atli Ingólfsson *musik*

SUZANNAH

av

Jon Fosse *text*
Atli Ingólfsson *musik*

Libretto Svante Aulis Löwenborg & Atli Ingólfsson
Översättning Svante Aulis Löwenborg
Förlag Colombine Teaterförlag

SKÅDEPELARE

Den unga Suzannah Sara Estling
Den medelålders Suzannah Helén Hansson
Den gamla Suzannah Lena Nordberg

MUSIKER

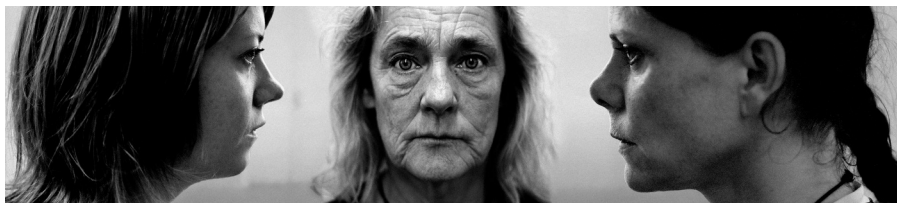
Christian Berg *violoncell*
Andreas Edlund *klarinet*
Ann Elkjær Gustafson *flöjt*
David Hansson *gitarr*

Maria Ingemarsson Berg *klaviatur*
David Kangasniemi *slagverk*
Magnus Larsson *violin*
Jakob Olofsson *slagverk*
Jill Widén *flöjt*

PRODUKTION

Svante Aulis Löwenborg *regi*
Gunno Palmquist *musikalisk instudering*
Råger Johansson *scenografi*
Liselotte Zetterlund *kostym*
Anna Wemmert Clausen *ljusdesign*
Ylva Brodin *mask & video*
Lars Indrek Hansson *ljuddesign
och ljudteknik*
Anna Forsell *produktion,
marknadsföring & foto*

Stanley Brandth *teknik, snickeri*
Lisa Wallin *medie- och publikassistent*
Erik Strömberg *formgivning*
Johan Johansson *affischering*
Sara Teimouri *sufflering*
Anna Lindkvist *ljus-teknik, riggning*
Viktor Wendin *ljus-teknik, föreställningar*
Sofia Harrysson *kostymassistent*
Lisa Hjalmarson *praktikant, scenografi*
MiruDesign *webbsida*

Premiär på ATALANTE i Göteborg 5 December 2005

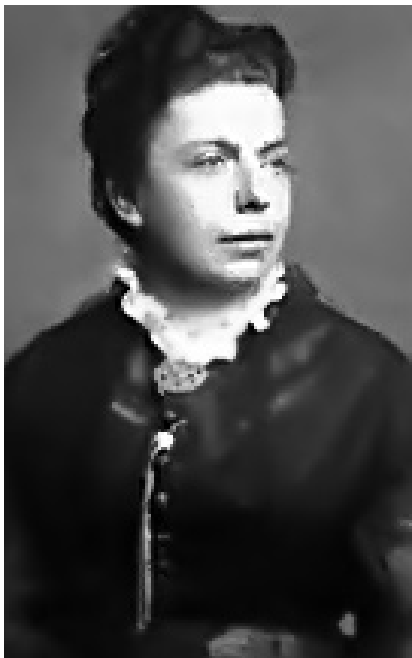
Suzannah är ett samarbete mellan
Cinnober Teater och Göteborgs Kammarsolister

Föreställningen är ca 75 minuter utan paus
Vänligen stäng av din mobiltelefon
Foto-, inspelnings- och filmförbud råder av upphovsrättsliga skäl.

SUZANNAH skrevs för NRK och sändes på nyårsdagen 2004 i norsk TV och i regi av Berit Nesheim. Den har sedan inte uppförts på en teaterscen, förutom i någon enstaka amatörteaterproduktion. Pjäsen beskrivs som "monologiskt för tre skådespelare" i Fosses egen undertitel, och det är verkligen en monolog som fördelas över tre stämmor: den unga, den medelålders och den gamla Suzannah Ibsen.

Vem kvinnan var som levde med den store norske dramatikern och var gift med honom i 48 år? Om Suzannah Ibsen (1836-1914) finns lite dokumenterat. Bergliot Ibsen, som gifte sig med parets son Sigurd, har skrivit en bok om familjen. *De tre* är en av klassikerna i norsk memoarlitteratur. Den innehåller en i stort sett positiv bild av familjen Ibsen, och är långt från de vanligaste beskrivningarna av Suzannah. Där framträder hennes intellektuella sida, hennes distans och humor, och stora förmåga att klara av svårigheterna i familjen. Hon var den som höll den samman. Samtidigt som hon tidigt var plågad av ledbesvär, vilket ledde till många kurortsbesök och fjällvandringar, framför allt tillsammans med Sigurd. Mot slutet av hennes liv gjorde gikten henne nästan helt rörelsehindrad.

Hon har ofta framställts som en hård kvinna som inte tillät Henrik Ibsen något vidare umgänge utan tvingade honom till skrivbordet, att arbeta. Innan de träffades hade Ibsen svårt att få styr på arbetet och beskrivs som en hopplös person socialt. Han tog gärna till flaskan. Men Suzannahs "hårdhet" var ju också ett sätt att få mat på bordet. Det var inte förrän långt upp i medelåldern som det började finnas ekonomi i Henrik Ibsens skrivande.

Suzannah Ibsen

I pjäsen Suzannah har Jon Fosse skrivit in det som i stort sett finns att veta om denna person. Karaktären Suzannah i pjäsen har svårt att begripa den ständigt undflyende Henrik. I uppsättningsarbetet har det funnits ett motsvarande försök att få fatt i Suzannah, som vi vet så lite om. Och kanske det är för att vi vet så lite som gör henne allmängiltig. Med musikens hjälp kan vi komma henne närmare.

Cinnober och Göteborgs Kammarorkester har bett den framgångsrike isländske tonsättaren Atli Ingólfsson att skriva musik till detta skådespel. Han har fått fria händer, men med instruktionen att text och musik ska ha lika stor betydelse i uttrycket av pjäsens tema,

som framför allt handlar om tid och frånvaro. Vilket är svårt att gestalta när teater ofta handlar om att förstärka just närvaro på scenen. Närvaro alltså av det frånvarande? Ingólfssons musik har element som påminner om Fosses rytmiska och repetitiva skrivsätt. Men också: den innehåller kontraster där texten bryts upp och blir granskad av musiken.

Cinnober Teater verkar för den ospelade nutidsdramatiken. Vi vill uppmärksamma betydelsefulla författarskap samtidigt som vi tror att teatern kan lära oss något. Den är ett sätt att utforska omvärlden. Och det är dramatikern med sin text som representerar det nya inom teatern, en unik och egen röst, värd att lyssna på, som vi tolkar och för vidare till vår publik.

Den första pjäs Cinnober spelade av Jon Fosse var Någon kommer att komma 1998, för att fortsätta med Gitarrmannen 1999. Sedan dess har han spelats i många länder och intagit en plats på den stora teaterkartan. När vi nu nästan sju år senare återigen spelar Fosse är det ett återvändande till en dramatiker som utvecklat sitt formspråk till mästerskap. Han har skrivit omkring 25 pjäser sedan 1994.

Svante Aulis Löwenborg - regissör och konstnärlig ledare

LEIF ZERN OM JON FOSSE

Att se Fosse på scenen är att träda in i ett rum. Hans figurer är i fysisk mening våra vägvisare. De kliver över tröskeln, kommer in eller går ut, öppnar en dörr, stänger den noga efter sig, går fram till fönstret, tittar ut, vänder sig om – i princip aldrig i vila, trots att de sällan har något att utträta. I "Namnet" lever Beates föräldrar ett monotont och händelseöst liv, hon stödd på sin krycka, han med sitt uttröttande arbete. Mitt i det händelselösa befinner de sig hela tiden i rörelse, på väg från ett ställe till ett annat, oavbrutet sysselsatta med att förflytta sig: modern som tränger sig på och drar sig tillbaka, fadern som reser sig ur fåtöljen, försvinner ut genom köksdörren eller "vänder sig om och tittar ut genom fönstret". Därför måste publiken vara beredd att se dessa pjäser. Att uppleva dem som visuella händelser i rummet. Ja, mer än så: man måste vara beredd att se *dialogen*, hur personerna låter, tänker högt, tiger och i sitt tal kliver över samma trösklar som i rummets och tidens utsträckning. Det förflutna och det kommande byter oavbrutet plats. Innanför och utanför likaså. Den som öppnar en dörr blir synlig eller osynlig, tar ett steg från ett annat rum, förbi ett obestämt flytande nu, på väg in i framtiden.

Jon Fosse

Scenen är inte bara platsen där något händer: den är på samma gång själva händelsen. Att någon gör entré eller sorti och att "steg hörs" är språkliga händelser som för oss in i dramats fysiska förlopp. Tystnad och tal är en kapp med två sidor. En paus är ingen lucka i språket. I så fall kunde vi lika gärna säga att ordet är en lucka i tystnaden. Därför ligger det ingenting mystiskt i att Pojken både tigger och talar. Det är språkets sätt att vända sig i två riktningar. Hans pauser har ingenting att dölja, de följer bara på talet som när det ena ordet följer på det andra. Följaktligen råder det ingen hierarki mellan olika slag av tecken i Fosses dramaturgi: tystnaden är ingenting som avviker från icke-tystnaden. Dörren som öppnas har en synlig och för åskådaren osynlig sida, men det är samma dörr, och den som passerar är samma person.

Ur *Det lysande mörkret - om Jon Fosses dramatik*, utges på Norstedts 2006

ATLI INGÓLFSSON OM SUZANNAH

Det är inte svårt att förklara relationen mellan musik och ord. Det är helt enkelt omöjligt.

Atli Ingólfsson

Jag menar att per definition finns det mycket av relationen dem emellan som inte kan beskrivas i ord. Vilket är fascinerande. För trots allt måste den här relationen konstrueras på något sätt. Denna konstruktion blir därför en slags dans runt det osägbara eller till och med en frambesvärjning av det.

Som fallet kanske är i Fosses arbeten. Åtminstone kan man i Suzannah känna det osagdas överväldigande närvaro. Det blir nästan handgripligt i den starka frånvaro som styr hela formen: frånvaron av Henrik Ibsen.

Så att kombinera Fosses text med musik handlade mer om att dansa runt den än att sätta musik till den. Jag var tvungen att överge min respekt för originalversionen: Texten skulle bara bli en av komponenterna i en ny enhet. Men, då texten existerade före musiken, angav den självfallet också villkoren för denna enhet.

Musiken är helt och hållet baserad på de förslag som kommer från texten. Dessa förslag kommer från olika nivåer: den rytmiska, den syntaktiska, den semantiska och den dramatiska nivån spelar alla en viktig roll.

Texten ger upphov till musiken, men sedan ger texten efter för musiken. Det finns en konstant dialog eller strid mellan de båda och ibland skjuts texten i bakgrunden. För musiken är inte ackompanjemang, den är kontrapunkt. Av samma anledning finns det bara tidvis en samtidighet mellan det texten föreslår och dess musikaliska konsekvens, vilket betyder att det ofta blir en förskjutning eller distansering i förhållande till texten. Men som jag sade är det i utrymmet mellan motsatserna som det osägbara finns, och förmodligen kan man säga att det är det som är centralt i mitt arbete.

(översättning från engelskan av Anna Forsell och Svante Aulis Löwenborg)

Mer om Jon Fosse, Atli Ingólfsson och produktionen ”Suzannah”
finns på Cinnobers hemsida www.cinnoberteater.com

PRODUCERAT MED STÖD AV

ABF, Kgl. Norsk Ambassade, Kultur Göteborg, Nordiska kulturfonden, Statens kulturråd, Svensk-norska samarbetsfonden

TACK TILL

Music Infocenter Island , ABF, Atalante, Ristorante Il Gambero, Sonja Bahlenberg, Pelle Bolander, Brittmo Bernhardsson, Jonas Franke-Blom, Per Holmertz, Brew House, Svenja Hums, Anna Landberg, Masthuggsteatern, Musikens hus, Musikhögskolan vid Göteborgs universitet, Tomas Olsson, Füsun Uzuner, Provpubliken

KULTURRÅDET

Cinnober
TEATER

CINNOBERS PRODUKTIONER

Cinnober Teaterförening har sedan 1996 under namnet Cinnober Teater uppfört pjäser av Thomas Bernhard, Thomas Brussig, Jon Fosse, Athol Fugard, Thomas Jonigk, Sarah Kane, Stig Larsson, Dea Loher, Fredrik Nyberg och Werner Schwab. Teaterkonserten Språkspel av Joel Eriksson & Lars Indrek Hansson uruppfördes med text av bl.a. Erik Beckman.

Sedan januari 2004 har Cinnober drivit Teaterbaren på Atalante. Teaterbaren vill presentera nya dramatexter i iscensatta readingar och ställa dem mot tema-seminarier som har relation till den valda pjäsen.

Se Cinnober Teaters hemsida för mer läsning om våra produktioner. Där finns också en länksamling till teatrar i Norden och i Europa.

KONTAKT

Cinnober Teaters kontor: Järntorget 3
Tel: 031 – 12 88 98

E-post: info@cinnoberteater.com
Hemsida: www.cinnoberteater.com